Anul al 55-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei

Nr. 222 Miercuri 17 August 1938
12 Pagini P IIII

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. .. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ŢARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ şi UNIV.-SPORT câte 500 lei

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Exportul fructelor

Este un adevăr repetat adesea, că bogăţiile ţării noastre ar da exportului românesc o desvoltare de proporţii nebănuite, dacă ar fi puse în valoare în condiţiunile superioare din alte părţi.

Au lipsit acea concepţie, acea metodă, acea stăruinţă fără cari nici o producţiune nu poate contribui în măsura cantităţii şi a calităţii sale la prosperarea economiei naţionale.

Chiar când s'a manifestat o tendinţă în asemenea direcţie, a zădărnicit-o indiferenţa factorilor meniţi să concure la îndeplinirea ei.

Printre producţiunile cele mai puţin rentabile faţă de ce ar putea să dea, fructele ocupă un loc de frunte în sens negativ.

Dela un capăt la altul al ţării, fructe de toate felurile fac admiraţia vizitatorilor străini.

Inmulţirea fermelor, progresul pomiculturii, într'un ritm vizibil mai repede decât al agriculturii, fructele ce împodobesc toate pieţele şi prăvăliile de desfacere dovedesc o însufleţire crescândă şi sacrificii tot mai mari.

Dar înlesnirile oferite pomiculturii n'au mers paralel cu scumpirea mijloacelor de exploatare şi cu sporirea dărilor şi a cheltuelilor de transport.

Ea n'a beneficiat nici cel puţin de atenţia specială ce se acordă de multă vreme altor produse în anotimpurile când transportul intră ca element de seamă în posibilităţile exportului.

Deaceea măsurile luate de C. F. R., constituind un întreg program, pentru promovarea transportului fructelor din Basarabia spre punctele de frontieră, formează un impuls oportun pentru cultura vastă şi superioară ce a constituit totdeauna o mândrie pentru întinsa şi fecunda câmpie dintre Prut şi Nistru.

Reduceri de tarif, încărcări urgente, transporturi rapide, iată ce s'a acordat.

Rămâne acum ca producătorii să preţuiască la adevărata sa valoare acest sprijin de mult aşteptat şi cu insistenţă cerut, procedând la o selecţiune riguroasă a fructelor puse în consumul intern şi destinate exportului.

Cantitatea trebue să fie subordonată calităţii.

Ar fi trist să se repete rezultatele uşurinţelor de altă dată, când inferioritatea fructelor şi a ambalajelor au deservit scopul urmărit, în loc să-l servească.

RASISMUL ITALIAN

Unul din evenimentele cele mai senzaţionale ale ultimelor săptămâni a fost convertirea Italiei la doctrinele rasiste. Faptul a provocat mirare pretutindeni. Italia a fost întotdeauna locul de întâlnire al tuturor neamurilor. Din primele secole ale antichităţii până în pragul vremurilor noastre, soarele italic şi fascinaţia artei, culturii şi civilizaţiei larg umane a romanităţii au atras pe pământul ei cuceritori, negustori, călători, pelerini, credincioşi, soldaţi, învăţaţi şi artişti. Greci şi Germani, Sarasini şi Slavi, Francezi şi Spanioli, cu armele sau pe cale de infiltraţie paşnică, s'au aşezat pe teritoriul italic şi au contribuit la formarea uneia din cele mai inteligente şi mai fecunde, din rassele care fac cinste neamului omenesc.

Pe malurile Tibrului şi ale Arnului s'a născut umanismul. Italia a trimis, în toate timpurile, pe cei mai buni copii ai ei, ca savanţi, artişti, oameni de Stat, propagandişti ai credinţei sau muncitori peste toate frontierele, purtători ai spiritului şi inteligenţei latine. Civilizaţia ei a avut întotdeauna un caracter universal.

Azi, Italia devine rasistă. E o imitaţie a germanismului naţional-socialist, spun unii. E o diversiune, menită să ascundă greutăţi interne, explică alţii. Antisemitismul ei recent are drept scop, bănuesc în fine alte cercuri, să întărească propaganda contra Franţei şi Angliei, în ţările arabe riverane ale Mediteranei şi să dea astfel un nou punct de sprijin acţiunii panislamiste a fascismului.

Faţă de toate aceste explicaţii sau presupuneri, guvernul fascist a ţinut de curând să dea explicaţii autorizate, printr'o notă din 6 August a agenţiei oficiale „Informazione diplomatica", ale cărei puneri la punct reprezintă totdeauna, în ultima instanţă, versiunea cea mai autentică a părerilor oficiale. Impresiunile şi deducţiunile străine despre rasismul italian, spune în rezumat, — nota oficială — sunt dictate de o cunoaştere superficială a faptelor şi, în unele cazuri, de o rea credinţă evidentă. Rasismul italian datează din 1919 şi din 1921 când Mussolini, în diferite discursuri ale sale, a pus problema rasei. Rezolvarea chestiunii a fost întârziată, mai mulţi ani, din cauza altor probleme mai urgente. Cucerirea Imperiului face azi problema actuală. Italia fascistă înţelege să populeze imperiul ei cu milioane de Italieni, pentru care amestecul cu indigenii ar fi o mare primejdie. Legile cele mai severe nu ar ajunge spre a împiedica o asemenea perspectivă; trebue creată şi o conştiinţă a rassei. A deosebi nu înseamnă însă a persecuta. Această regulă se aplică şi Evreilor, cari sunt obiectul noului antisemitism italian. Ei nu sunt mulţi: numai 44.000 în toată Italia, adică unul pentru o mie de Italieni. Dar de azi înainte, influenţa şi puterea lor trebue proporţionată acestui raport. „Popor ales", cum îi place să se numească, Evreii sunt „apostolii celui mai deplin, mai intransigent, mai feroce şi dintr'un anumit punct de vedere, mai admirabil rasism", care şi-a dovedit solidaritatea rasială pe deasupra tuturor frontierelor. Nu există nici-o îndoială, — termină nota — că situaţia a ajuns la saturaţie pentru rasismul italian, care va deveni „patrimoniul spiritual al poporului italian, bază fundamentală a Statului, element de siguranţă pentru Imperiu".

Iată cuvinte categorice, care dovedesc că Ducele are intenţia să facă din rasism o politică trainică, cu îndoitul scop de a păstra puritatea naţiunii italiene şi de a exclude orice infiltraţie străină şi în deosebi semită, care ar putea altera caracterul rasei.

Presa italiană comentează pe larg noua orientare rasială a regimului, aducând câteva preciziuni, care nu sunt lipsite de interes. In primul rând, ea este condusă de preocuparea de a dovedi că rasismul italian nu este o imitaţie slugarnică a naţional-socialismului. Cele două regimuri totalitare au obiective şi tendinţe comune, de sigur. Dar originile rasismului italian şi scopurile lui sunt curat italiene. Timp de douăzeci de ani, ideia mântuirii rasei se găseşte în toate discursurile lui Mussolini. Apariţia rasismului abia astăzi este o chestiune de oportunitate, dictată în primul rând de cucerirea Imperiului. Acesta cere o intransigenţă etnică deplină. Bariere legale severe şi o conştiinţă absolută de rasă trebue să împiedice încrucişările cu rasele inferioare indigene, care ar face să degenereze pe Italieni. Pentru Italia proletară omul e o bogăţie. Oamenii fac mai mult decât miliardele. De aceia nici un Italian nu trebuie pierdut, în această nouă eră imperială, când regimul nu vrea să facă din Africa Orientală o colonie, ci o nouă Italie.

Nu se poate tăgădui că o asemenea preocupare e raţională şi legitimă. Un rasism identic este practicat de Americani pe teritoriul lor faţă de negri şi de galbeni şi de Imperiul britanic în coloniile lui asiatice şi africane.

Rasismul antisemit e însă o noutate pentru Italia. Shylock a fost întotdeauna la el acasă pe malurile Adriaticei sau ale Mediteranei. Italianul s'a arătat tolerant faţă de el sub împăraţi, sub papi şi sub regi. El a devenit, cel puţin în aparenţă, italian, a ajuns guvernator şi ministru, profesor şi bancher, artist şi savant, ambasador sau academician, până în vremurile noastre. Antisemitismul de azi al regimului pare a fi, după explicaţiile presei italiene, o reacţiune sentimentală. Duşmănia Evreilor, spun ziarele italiene, a fost sistematică şi totală contra Italiei, în momentele hotărîtoare ale războiului etiopian şi sancţiunilor, când ei au vrut să lovească regimul fascist. Ei au întreţinut un contact permanent şi vizibil cu mişcările subversive din lume contra dreptului imperial italian. Azi, după cum precizează d. Virginio Gayda, în „Giornale d'Italia", a sosit clipa bilanţurilor şi a socotelilor.

In ultimă analiză deci — cu rezerva oficială că rasismul italian nu înseamnă persecuţie — noua orientare fascistă este o reacţiune de apărare, care se va manifesta energic şi metodic, păstrând integritatea rasei în opera de colonizare a Imperiului şi reducând, în viaţa internă a Statului, importanţa Evreilor la proporţia lor numerică.

Deschiderea vânătorii

Vedere din Deltă

Se deschide vânătoarea. Mii de vânători pasionaţi îşi pregătesc armele Câmpul, pădurea şi balta se populează din nou. Liniştea legală a vietăţilor sălbatice, care dau viaţă tufişurilor şi mirişţilor, păpurişului şi apelor, încetează pe ziua de 15 August.

Viaţa vânătorului şi a vânatului de altă dată s'a schimbat pentru totdeauna.

Biblicul Nemrod, cu suliţa lui asiriană, şi Diana, vânătoare sprintenă, cu arcul ei elastic şi tolba de săgeţi grăbite, au făcut loc vânătorului, în veston de sport, cu carabină Mauser sau puşcă de la St. Etienne.

Vânătorile regale uriaşe, în domenii nesfârşite, au cedat locul Societăţilor de vânătoare.

Zimbrii melancolici cu capete masive şi ochii trişti au dispărut din ţinuturile noastre. Urşii greoi, cu blana cafenie, se sting încet în faţa civilizaţiei electrice şi mecanice. In Europa apuseană se mai găsesc numai în captivitatea grădinilor zoologice, iar între Baltică şi Carpaţi, familiile lor au ajuns obiecte sărace de statistică. Haitele de lupi nu mai găsesc decât în Europa răsăriteană o ospitalitate aprig disputată. Singuri mistreţii lacomi rămâ cu furie în toate ţările pământul frământat de veacuri al Europei.

In lupta dintre om şi fiară, omul învinge. Singură vulpea şireată — individualistă tradiţională — mai ştie să-şi ascundă vizuina privirilor şi în ţările cu o veche civilizaţie, care a scotocit toate ascunzişurile naturii, sute de vânători, pe cai de preţ, în uniforme roşii, gonesc o zi întreagă, până la istovire, vietatea isteaţă scumpă fabuliştilor.

Din luptă pentru existenţă şi din distracţie princiară vânătoarea a devenit sport democratic. Legea crudă a naturii a fost înlocuită cu legea mai blândă a omului, publicată în jurnalul oficial şi care nu mai îngăduie pedeapsa cu moartea pentru animale decât câteva luni pe an. Cerbii poveştilor populare şi căprioarele elegante cu ochi umezi, fazanii multicolori trăiesc în păduri şi parcuri la adăpostul legii şi administraţiilor vânătoreşti, sitarii cu cioc prelung, potârnichele cu pieptul vânjos, şi prepeliţele grase fac bună tovarăşie cu omul şi trăesc din munca lui şi pe domeniul lui.

Dar se deschide vânătoarea.

Ingrădit de lege, reglementat de permise, taxa de fise, încadrat de societăţi cu personalitate juridică, vechiul instinct primitiv al vânătorului se redeşteaptă periodic. Goana după vânat, pânda pasionată, atenţia încordată a vânătorului fac să curgă parcă mai repede în artere sângele obosit de viaţă sedentară. Plămânii sorb cu nesaţ aerul oxigenat. Ochii, osteniţi de paginile cărţilor şi de orizonturile limitate ale birourilor, îşi regăsesc ascuţimea spre a iscodi ascunzişurile umbrite. In omul civilizaţiei retrăeşte un moment instinctul viguros al primitivului. El se simte pentru câteva clipe liber, de o libertate deplină, pe care niciodată n'o mai poate găsi aiurea, în captivitatea lui de condamnat la civilizaţie.

E bine sau rău că omul poate doborî cu un glonte sau cu alice vietăţile, cari stau mai jos ca el pe scara zoologică? Morala, împinsă la ultimile ei limite, trebue să fie mai exigentă de cât legea?

Nici o îndoială, atunci când e vorba de animalele sălbatice sau stricătoare, care atacă pe om în viaţa sau averea lui. Lupta pentru existenţă continuă.

Dar când e vorba de celelalte?

Să nu fim nedrepţi faţă de om cerându-i să-şi reprime, cu câteva secole înainte de vreme, instinctul viguros şi bărbătesc al vânătului, care a stăpânit sufletul lui, din clipa când a părăsit paradisul şi care timp de atâtea milenii a adus hrană şi siguranţă familiei. Astăzi, când văpaia războiului arde, în atâtea colţuri ale lumii, şi când oamenii se încaerează între ei, într'o luptă ucigătoare, pasiunea vânătorului nu poate fi socotită că aduce vre-o atingere moralei aspre a timpurilor noastre.

Războinicii au avut zeii lor în antichitate, dar nici un sfânt creştin nu-i apără astăzi. Vânătorii dimpotrivă au protectorul lor. Sfântul Hubert, din Aquitania, care a păstorit ca episcop la Maastricht şi a creştinat în veacul al VIII-lea pe păgânii din pădurile Ardelenilor, veghează asupra vânătorilor. In muzee, picturile ni-l înfăţişează în momentul apariţiei unui cerb cu crucea între coarne. Semn, de sigur, că vânătoarea nu se potriveşte cu demnitatea episcopală. Clericii au ţinut seama de apariţia minunată din legenda Sfântului Hubert. Dar vânătorii pot fi siguri că, azi când se deschide vânătoarea, nu vor întâlni, în pânda lor, cerbi cu crucea între coarnele cu şase ramuri.

Preşedintele Kemal Ataturk suferă de ciroza ficatului

Bagdad, 14 (Rador). — *Agenţia Havas comunică:*

Mai multe fapte par a dovedi că svonurile alarmante asupra sănătăţii preşedintelui Kemal Ataturk sunt întemeiate.

De când a sosit, în luna Mai, la palatul Dolma Bagce din Istambul, şi apoi pe bordul yachtului „Savarona", preşedintele nu primeşte decât vizitele miniştrilor şi ale câtorva intimi.

El a renunţat la plimbările în oraş şi împrejurimi, la restaurante şi altele.

După un comunicat oficial, doctorul Fiessinger din Paris, chemat de curând, ar fi constatat o stare fără gravitate, iar doi medici germani, chemaţi în ultimele zile, după agravarea bolii, au confirmat diagnosticul doctorului Fiessinger: o ciroză la ficat, destul de înaintată.

Neliniştea în anturajul preşedintelui şi în sânul populaţiei sporeşte. Toate ziarele

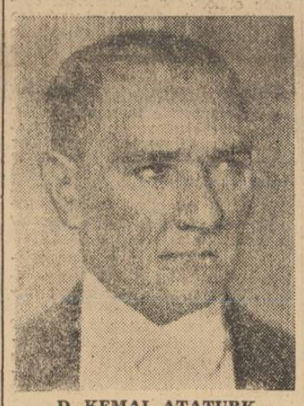

D. KEMAL ATATURK

care au publicat ştiri asupra sănătăţii preşedintelui au fost suspendate.

La Viena şi parcurile sunt interzise evreilor

Viena, 14 (Rador). — Agenţia „Havas" comunică:

Noui măsuri au fost luate de autorităţi împotriva evreilor din Austria.

Astfel, în localitatea Baden, evreii nu vor mai fi primiţi decât în două hoteluri şi două sanatorii. Ei nu vor mai putea pătrunde în parc şi nici la isvoarele termale sau în cafenele.

La Viena deasemeni toate parcurile le sunt interzise, iar băncile de pe marea arteră a Ringului sunt rezervate exclusiv arienilor.

Campionul mondial la paraşută a căzut mortal

Paris, 14 (Rador). — James Williams, campionul lumii la coborâre cu paraşuta, a căzut şi a murit la un meeting aerian la Aulnier, deoarece aruncându-se dintr'un avion, paraşuta nu s'a deschis.

Williams, pe adevăratul său nume Nilaud, s'a născut la Paris în 1910. A debutat în periculoasa profesie de paraşutist la vârsta de 19 ani, adoptând numele de Williams.

De atunci el a executat peste 350 de coborâri, fie cu paraşute multiple, fie în „cădere liberă". In Martie 1937 a efectuat o coborâre cu şase paraşute.

In Martie 1938 a bătut recordul mondial de coborâre în „cădere liberă". Aruncându-se din avion de la 11.245 metri, Williams nu a deschis paraşuta decât când se afla la numai 225 metri de pământ.

Grav accident de automobil pe şoseaua Bucureşti-Călăraşi

oxo

O maşină de turism loveşte, din urmă, un autobuz cu pasageri, il răstoarnă in şanţ şi apoi dispare. — Zece răniţi

Un grav accident de circulaţie s'a întâmplat Duminică la ora 2.30 d. a., pe şoseaua Bucureşti—Călăraşi, la punctul numit Valea Tânganului.

Autobuzul 15.955 B. care face curse regulate de pasageri, între Bucureşti—Călăraşi, venea spre Bucureşti. Din direcţia opusă venea un automobil de turism. Voind să-l evite, şoferul autobuzului a virat brusc şi autobuzul s'a răsturnat.

In momentul în care s'a răsturnat, autobuzul era plin.

Zece din pasageri au fost răniţi. O parte din ei, răniţi mai uşor, au fost transportaţi cu o altă maşină şi pansaţi la dispensarul dela Brăneşti şi la spitalul Colentina şi apoi lăsaţi liberi. Şase călători sunt însă grav răniţi la cap şi cu picioarele fracturate. Ei au fost internaţi la un spital din Capitală. Numele lor este: Valerica Gherghinescu, Elisabeta Mărculescu, Nicolae Roşca, Ecaterina Bărbieru, Ioana Dumitrescu şi Anghel Iliescu.

Transatlanticul „Queen Mary" atinge un nou record

Londra, 14 (Rador). — *Transatlanticul britanic „Queen Mary" a bătut recordul mondial de traversare a Atlanticului cu 1 oră 28 minute*

Distanţa Statele Unite-Marea Britanie a fost parcursă în 3 zile 20 ore şi 42 de minute, cu o viteză medie de 31,69 noduri pe oră.

Nu se ştie nimic de soarta a 4 alpinişti

Berna, 14 (Rador). — Domneşte îngrijorare asupra soartei a patru alpinişti, doi bărbaţi şi două femei, plecaţi în ziua de 7 August din Chamonix pentru a se urca pe Mont Blanc.

Ultima ştire despre cei patru alpinişti a fost primită de la cabana de pe vârful Rousse, în ziua de 9 August.

Se crede că ei au pierit în cursul furtunii din zilele de 10, 11 şi 12 August. Există o mică posibilitate ca ei să se fi refugiat în vreo cabană izolată, unde au fost blocaţi.

xXx⊙●⊙xXx

După sborul avionului ceh în zona poloneză

Varşovia, 14 (Rador). — *Agenţia Havas transmite:*

In urma protestării guvernului polonez, guvernul cehoslovac şi-a exprimat regretele pentru recentul sbor deasupra teritoriului polonez al unui avion ceh.

Guvernul din Praga a făgăduit că vinovaţii vor fi pedepsiţi şi că se vor lua măsuri, spre a se evita în viitor asemenea incidente.

50 PERSOANE OTRĂVITE CU CARNE

Roma, 14 (Rador).—In localitatea Legnano 50 de persoane s'au otrăvit cu carne de vacă, cumpărată dela un ţăran, care nu o supusese controlului veterinar.

Starea mai multor persoane este îngrijorătoare.

xXx⊙●⊙xXx

Au fost găsite resturile avionului „Electra"

MEXICO, 14 (Rador). — *Resturile avionului „Electra", dispărut Vinerea trecută, cu cinci pasageri şi trei membri ai echipagiului, au fost descoperite într'o prăpastie, în statul Veracruz.*

Se crede că aparatul a fost lovit de trăsnet şi nu sunt decât puţine speranţe ca cineva să fi scăpat cu viaţă.

xXx⊙●⊙xXx

Explozie într'o mină franceză

Liège, 14 (Rador). — Eri seară s'a produs o explozie într'o mină de cărbuni din apropiere de Liège.

Trei mineri au fost omoriţi şi al patrulea este grav rănit.

xXx⊙●⊙xXx

Naţionalitatea victimelor avionului Praga-Paris

Strasburg, 14 (Rador). — Victimele accidentului avionului Praga-Paris sunt toate de naţionalitate franceză, germană, cehoslovacă şi americană.

Numai naţionalitatea uneia dintre victime, numit Hermann, nu se cunoaşte.

Paşapoartele şi relaţiile franco-italiene

Paris, 14 (Rador). — Agenţia „Havas" transmite:

Iniţiativa italiană în materie de paşapoarte a surprins opinia publică franceză, iar ziarele de azi dimineaţă reflectează această mirare.

In „Le Jour" Leon Bailby scrie: „Nu putem înţelege jocul pe care îl face Italia faţă de noi. Opinia publică franceză nu gustă decât relativ tonul artificial şi voit al anumitor certuri. Dacă ne gândim un moment la urmările practice ale duelului paşapoartelor, reiese că cea care va avea mai mult de suferit va fi Italia. Găsim aci o nouă dovadă a supărării Italiei faţă de noi pentru orice nimic. Poporul francez este un popor mare, înzestrat cu spirit politic şi simţul măsurii şi el nu este dispus să se turbure pentru nimic.

„Le Populaire" scrie: „Guvernul francez, aflat în „legitimă apărare", a fost nevoit să aplice legea talionului. Din nefericire, este singura lege la care Roma — Roma celui de-al doilea imperiu — este sensibilă".

„Le Figaro", sub semnătura lui Wladimir d'Ormesson, scrie: „Italienii, care (sunt fini, ştiu prea bine ce trebue să creadă şi ce nu din propaganda oficială împotriva noastră. Gestul Italiei ne face impresia că răspunde mai mult unei atitudini generale, al cărei punct de plecare a fost discursul din 14 Mai, la Genua, al d-lui Mussolini şi care, de atunci încoace, se manifestă printr'o campanie sistematică de presă împotriva Franţei, în care toate faptele sunt prezentate în mod tendenţios. Italia ar greşi dacă ar crede că toate acestea ne supără mult. Nu ne supără, ci ne întristează, ceeace nu este acelaş lucru. Nu este oare adânc întristător, în grelele împrejurări prin care străbate Europa, de a vedea o ţară mare, leagăn al civilizaţiei europene, jucându-se cu această civilizaţie, cum te joci cu focul?"

Muncitorii din ţară vizitează Capitala

La mormântul Soldatului Necunoscut din Parcul Carol
(Cititi darea de seamă în corpul ziarului).

Mareşalul Balbo, întâmpinat de mareşalul Göring, la sosirea pe aeroportul Staaken din Berlin